

MŰANYAG- FELDOLGOZÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

MŰANYAG-FELDOLGOZÓ

Feladatok és tevékenységek

A műanyag elnevezés a természetes anyagoktól eltérést, a különbözőséget hangsúlyozza. A „mű”, a „mesterséges” kifejezéseknek van egy kis éle, mintha az így létrejött termékek kevésbé megfelelőek lennének, mint a természetes anyagokból készültek. Ez a szemlélet abból is következhet, hogy az emberek évszázadokon keresztül természetes alapanyagú ruhákat használtak, lakókörnyezetükben állatbőrök és fából készült berendezési tárgyak voltak, stb. Amikor az embereknek egyre és egyre több eszközre, ruhára lett szüksége, akkor olyan eljárás módokat kerestek, amelyek során könnyebben tudták ezeket előállítani. A természettudományok fejlődése is segítette a természetes anyagok helyettesítését, így alakult ki egy új iparág, a műanyagipar. A kémia fejlődése nélkül nem lendülhetett volna fel ez a terület, s ma már kidolgozott szabályok szerint állítanak elő különböző minőségű és állagú anyagokat. Azok a szakemberek, akik ezeket az anyagokat létrehozzák, a műanyag (gyártó) feldolgozók.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A műanyag feldolgozó szakmában a legfontosabb feladat a gépek kezelése. A műanyag-feldolgozó gépek lehetnek automatikusak, félautomaták és kézzel vezéreltek. A kézi- és félautomata gépek működtetése esetén a technológiának megfelelően beállítja a gépeket, működésüket ellenőrzi. E folyamatokban megkülönböztetünk előkészítő anyaggyártást, illetve feldolgozó munkafolyamatot. A műanyag-feldolgozónak a gépek technológiai beállításakor figyelnie kell, hogy a munkafolyamat melyik szakaszában történik a termelés. A gépeken a szerszámokat cseréli, beállítja és tisztítja.

Előkészíti az alapanyagokat és a segédanyagokat feldolgozásra, amelyekkel a gépek működnek és a gépekhez szállítja. Az automata gépek működéséhez elengedhetetlen a folyamatos anyagellátás. A műanyag feldolgozás során hulladék keletkezik, amelyek veszélyes anyagokat is tartalmazhatnak, így elvégzi azok szakszerű tárolását. A műanyag-feldolgozó feladata még a félkész- és késztermékek szállítása, illetve raktározása, de részt

vehet a műanyag termékek csomagolásában is. Ellátja a termeléshez kapcsolódó alapvető adatrögzítési feladatokat is.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Az előkészítő műveletek gépei: keverőgépek, aprítógépek, granulálóberendezések, szítálóberendezések, szárítóberendezések. A műanyag- feldolgozás gépei: a fröccsöntő gépek, a sajtológépek, a nyomás nélküli műanyagformázó-, a mártó-, a nyújtó-, formázó-, a tekerceselő-, a hegesztőberendezések. A műanyag-feldolgozó gépek lehetnek villamos, hidraulikus, pneumatikus (folyadék nyomásos, légnyomásos) vezérlésűek.

A műanyag - feldolgozóiparban dolgozók a műanyagok több típusát különböztetik meg aszerint, hogy hogyan állítják elő a műanyagot. Lehetnek szintetikus műanyagok, például hőre lágyuló, illetve hőre keményedő anyagok.

Hol végzi a munkáját?

A műanyag-feldolgozó munkáját műhelyben végzi. A műhely lehet ki alapterületű, egy vagy két géppel dolgozó vállalkozás vagy nagy műhelycsarnok, ahol nagy gépsorokon dolgoznak. A munka belső, zárt térben folyó tevékenység.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Szakmai kapcsolata a művezetővel, az üzemvezetővel illetve munkatársaival van. Kapcsolatba kerülhet más gépkezelőkkel, anyagmozgatókkal, illetve a hibaelhárítás folyamatában technikusokkal, mérnökökkel.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A műanyag- feldolgozó munkaideje nagy részét az álló munka jellemzi hajlott testtartásban.

A munka közepesen nehéz fizikai munka. A gépsorokon való tevékenység pszichés megterhelést is okozhat, mert párhuzamos munkafolyamatokat kell felügyelni.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A műanyaggyártás környezetszennyezéssel járhat, ezért mind a hűtéshez használt víz, mind a talaj szennyeződhet. A gyártási folyamatok során allergizáló tényezők szabadulhatnak fel, például oldószerek. A mozgásszervi megbetegedés is bekövetkezhet.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- ép színlátás,
- teljes látótér és térlátás,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- fokozott figyelem.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- tartós kényszertesthelyzet,
- fokozott balesetveszély,
- poros, füstös, gőzös, gázos levegő,
- zaj.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A műanyag- feldolgozó szakembernek a munkavégzéshez szükséges, hogy rendelkezzen megfelelő esztétikai érzéssel és kezűgyességgel. E mellett előny a meglévő műszaki érzék, az alak - és formaészlelés képessége. Az eredményes munkavégzésben szintén előnyt jelent, ha nem érzékeny sem a vegyi anyagokra, sem a szagokra.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Általános képzésben a kémia, fizika tárgyakban kell átlagos teljesítményt nyújtani. A szakmai képzésben a műanyag- feldolgozás kapcsán elsősorban a gépészeti ismeretek megléte a meghatározó, természetesen a feldolgozásra váró műanyag alapanyagok tulajdonságainak és a feldolgozás során bekövetkező állapotváltozások okainak ismerete mellett. Jól kell teljesíteni a gyártástechnológiához kapcsolódó tantárgyakban is.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Érdeklődnie kell a műszaki berendezések működése iránt, valamint a környezetvédelem felé is nyitottnak kell lennie. A munkafolyamatokban sok az ismétlődő feladat, és a gépek szabályos működtetése adja meg a biztonságot az eredményes munkavégzéshez. Ezért kedvelnie kell az utasítás szerinti munkavégzést és az ismétlődő feladatokat annak, aki ezt a felelősségteljes szakmát választja.

Szakképzés

A műanyag-feldolgozó szakképesítés célja olyan szakemberek képzése, akik kezelik és felügyelik a műanyag-feldolgozó gépeket, elvégzik a műanyag-feldolgozó gépek beállítását, egyszerű karbantartási feladatokat hajtanak végre. Műanyag alapanyagokat és segédanyagokat feldolgozásra készít elő.

Előképzettség

Szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni. A képzésben való részvétel előfeltétele egészségi alkalmasság, nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított alapfokú iskolai végzettség.

Képzési idő

A képzés 60 százalékában gyakorlati oktatás folyik.

A képzés időtartama 2 év.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Munkajogi, munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai előírások, Munkafolyamat megtervezése és előkészítése, a munka eredményeinek ellenőrzése, Minőség-ellenőrző, kutató, szabványvizsgálati munkavégzés laboratóriumokban, a műanyag- feldolgozó termelésben.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A szakmai vizsga elméleti, szóbeli és gyakorlati részből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgyai: műanyagipari alapismeretek; szakmai ismeretek;

A szóbeli vizsga tantárgyai: Műanyagipari alapismeretek; szakmai ismeretek.

A gyakorlati vizsga tantárgyai: A szakmai gyakorlati vizsga követelményei a gyakorlati vizsgát megelőző félévben részvizsgákkal, és a képzés befejezését követően záróvizsgával teljesíthetők.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 31 5244 08

Kapcsolódó foglalkozások

Gumigyártó és –feldolgozó,

Játék-, bazaráru, sportszerkészítő, -javító.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Fóliagyártó,

Fröccsöntő-gép kezelő,

Gumioldat készítő,

Műanyag ablak-, ajtó-gyártó,

Szalagfüggöny és relaxa-készítő,

Műanyagöntő.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatók. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A műanyag feldolgozó foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.